

hævedet, den Betragtning nemlig, at naar Lovgivningsmagten overhovedet rørte ved dette Forhold, saa var det nødvendigt, at der blev truffet Bestemmelser, som virkelig gave en Betyggelse for de 50aarige Forpagtningers Varighed. Dette har været ogsaa mit Udgangspunkt, og Nødvendigheden af, at dette Synspunkt kom frem, og den Udvidelse, Lovforslaget i Henhold dertil har faaet, tror jeg virkelig, at jeg nu ikke længere behøver at forsvare ligeoverfor den ærede Indenrigsminister. Der faldt igaar fra Ministerens Side nogle Yttringer om, at det var vilkaarligheds og ikke tilstrækkeligt begrundet, at Udvalget havde foreslaaet Thinget at optage Bestemmelser, der gif i en Retning, som laa udenfor Lovens Ramme, med andre Ord, at man ikke var bleven staaende ved det Omfang, som Lovforslaget havde fra Først af. Jeg troer dog virkelig, at de Forhandlinger, vi have ført, i ethvert Fald maa have givet det Udbytte, at det maa erkendes, at der har været tilstrækkelig Grund til at foreslaae Bestemmelser, som bragte Klarhed i Forhold, som vare uklare, uklare paa Grund af den Maade, hvorpaa Forordningen af 1792 § 11 fra Først af var affattet, uklare ved den Maade, hvorpaa Retsspørgsmaalet om Lovens Fortolkning var blevet behandlet ved Domstolene, uklare paa Grund af de forvirrede Oplysninger, der under Processen vare givne om den virkelige Sammenhæng med, at den Bestemmelse, om hvis Fortolkning der er Spørgsmaal, kom ind i Forordningen af 1792. Udvalget gif netop ud fra den Anskuelse, at der idetmindste var visse Punkter her, hvis Fortolkning ikke burde henstaae til Afgjørelse ved Proces. Under Sagens Gang kom man — jeg kan gjerne bruge det Udtryk, det er maaskee lidt høitideligt, men da det allerede eengang er blevet brugt af min ærede Collega i Udvalget, vil jeg holde mig dertil, det forstaaes meget let — jeg siger, man kom i det Hele til en Overenskomst om de Punkter, med Hensyn til hvilke det for mig stod som nødvendigt, at de burde medtages til Betyggelse for de 50 Aar, hvorimod der var et andet Punkt, med Hensyn til hvilket vi meente, at der var Raaderum for en friere Opfattelse, en friere Afgjørelse mellem Parterne. Der erkjendte

jeg, at der kunde være en velbegrundet forskjellig Opfattelse med Hensyn til, om man burde drive den utvivlsomme Consequents til dens yderste Epidse, eller om man af praktiske Grunde skulde standse, forinden Consequentsen saaledes var dreven til Epidsen. Jeg erklærede udtrykkeligt, at jeg ikke ansaae dette Sidste for ønskeligt; jeg udtalte mig om, hvorledes jeg troede, at Fortolkningsspørgsmaalet, naar Sagen kom ind for Høiestret, vilde faae sin endelige Afgjørelse. Dette forhindrer naturligvis ikke, at jeg personlig har en Mening, deels om selve Sagen, deels om, hvorvidt denne min Mening vil kunne trænge igjennem eller ikke, og det kan vel være, at Ens Tanke i saa Henseende kan have nogen Indflydelse paa den Maade, hvorpaa man stiller sig ligeoverfor Forslag fra andre Sider; men jeg tror, at det vil stride mod Etiquetten at udtale sig derom, jeg tror ikke, at det vil være passende. Altsaa, jeg kan meget gjerne erkjende, at, vil man absolut hævde Varigheden gjennem de 50 Aar, og skal Consequentsen heraf drives til den yderste Epidse, saa maa Hensynet til Forpagterens Person forsvinde, og saa maa Forholdet opfattes saaledes, at Forpagteren i hvilket som helst Moment, ogsaa i levende Live, kan sætte en hvilken som helst Person i sit Sted, uden at være bunden til Vortforpagterens Samtykke. Men hvad jeg henægter, er, at 50 Aars Varigheden ikke kan være betrygget, medmindre man driver Consequentsen til den yderste Epidse, og derom dreier Spørgsmaalet sig. Jeg paastaar, at 50 Aars Varigheden er betrygget ved Lovforslaget, saaledes som Thinget vedtog det ved 2den Behandling. Den ærede Landstingsmand har nu allerede tidligere gjort sig en Indvending herimod, som han dog selv har troet at kunne fjerne. Han har nemlig sagt: Bedkommende har maaskee ikke Sønner, ialfald ikke vorne Sønner, eller han har maaskee Sønner, men som ikke ønske at overtage Gaarden, enten fordi de ere sygelige eller fordi de paa anden Maade føle sig uskiftede til at overtage den; og dertil har den ærede Landstingsmand selv svaret, at saa kan han vel lade Gaarden drive ved en Bestyrer. Jeg vil nu sige, at dette er aldeles utvivlsomt. Lad mig tage et Exempel, for, at det kan frem-